

RAPPORT

Het EVC-stelsel in de jeugdzorg: een analyse van de inrichting en afhankelijkheden

In opdracht van Stichting Kwaliteitsregister Jeugd

Daan Werre, Sanne Groothuis en Peter van Dusseldorp

18 december 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1. Onderzoeksvragen en afbakening	4
1.2. Onderzoeksaanpak	5
1.2.1. Diverse vormen van weerbaarheid tegen ondermijning	5
1.2.2. Analysemodel	5
1.2.3. Methoden	6
1.3. Leeswijzer	6
2. Formele inrichting	7
2.1. EVC als arbeidsmarktinstrument	7
2.2. Partijen in en om het stelsel	7
2.3. Schriftelijke afspraken over de publiek-private samenwerking	8
3. Analyse	9
3.1. Motivatie	9
3.1.1. Gevoelde urgentie	9
3.1.2. Gedeelde ambitie	9
3.1.3. Richtinggevende doelen	10
3.1.3. Wederzijdse afhankelijkheid	10
3.2. Organisatie	11
3.2.1. Doordachte strategie en aanpak	11
3.2.2. Heldere organisatiestructuur en besluitvorming	12
3.2.3. Voldoende hulpbronnen en passende kaders	13
3.2.4. Betrokken moederorganisatie	14
3.3. Interactie	14
3.3.1. Uitgesproken belangen	14
3.3.2. Gewaardeerde verschillen	15
3.3.3. Gevoel van gelijkwaardigheid	15
3.3.4. Krachtig team	15
3.4. Realisatie	16
3.4.1. Toegevoegde waarde	16
3.4.2. Betekenisvolle resultaten	17
3.4.3. Adaptief vermogen	17
3.4.4. Monitoring en reflectie	17
4. Conclusies	18
4.1. Geïdentificeerde kwetsbaarheden	18
4.2. Zwaarwegende kwetsbaarheden	19
4.2.1. Problematische financiële afhankelijkheden	19
4.2.2. Gebrek aan centrale regie en overlegstructuren	19
4.2.3. Onvoldoende kaders voor toezicht op EVC-aanbieders	19

5. Aanbevelingen	21
5.1. Tijdelijke noodmaatregelen	21
a. Continueer tijdelijk de inzet van SKJ als poortwachter	21
b. (Alternatief voor a) Trek tijdelijk de standaard in voor jeugd- en gezinsprofessionals	22
5.2. Structurele wijzigingen	22
1. Positioneer assessoren onafhankelijk	23
2. Maak de Examenkamer financieel onafhankelijk van EVC-kandidaten en EVC-aanbieders	23
3. Herzie de standaarden i.s.m. opleidingsprofessionals en experts uit het werkveld	24
4. Richt stelseigenaarschap in	25
5. Zorg voor toepassing van de Wet Bibob op EVC-aanbieders	26
Bijlage 1. Beleidswijzigingen SKJ sinds maart 2025	27
Bijlage 2. Literatuurlijst	28

1. Inleiding

In het najaar van 2024 kwamen bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (hierna SKJ) signalen van vermoedelijke fraude met erkenning van verworven competenties (hierna EVC) certificaten voor het eerst aan het licht. Van de 62.000 geregistreerde jeugdprofessionals zijn er circa 3.200 op basis van een EVC-certificaat ingeschreven. Uit een steekproef van SKJ blijkt dat één-derde van de ca. 2.350 EVC registraties van de afgelopen drie jaar evidente onjuistheden bevat¹. Hierbij gaat het bij een deel vermoedelijk om frauduleus tot stand gekomen registraties met kenmerken vanuit ondermijnende criminaliteit². Het risico is daarmee niet alleen dat onvoldoende of niet gekwalificeerde professionals actief zijn in de jeugdzorg, waardoor een deel van de meest kwetsbare jeugd in Nederland zorg van onvoldoende kwaliteit ontvangt. Maar ook dat criminelen zorgorganisaties misbruiken om kwetsbare (jonge) cliënten te benaderen voor criminele activiteiten en om crimineel geld wit te wassen.

SKJ nam in het najaar van 2024 al maatregelen: het sloot het register tijdelijk (van november 2024 tot maart 2025) en begon een proces om vermoedelijk frauduleuze vakbekwaamheidsbewijzen te verwijderen. Daarnaast heeft SKJ sinds maart 2025 de toelatingseisen voor het EVC-traject aangescherpt³. Deze maatregelen zijn bedoeld om de weerbaarheid van het EVC-stelsel te vergroten doordat het zelf toezicht houdt op het traject. Tegelijkertijd zijn deze maatregelen arbeidsintensief en vooral gericht op het bestrijden van symptomen, terwijl de oorzaken breder liggen.

SKJ heeft daarom TwynstraGudde gevraagd een onderzoek te doen naar kwetsbaarheden in de inrichting van het EVC-stelsel voor fraudeleus gebruik door ondermijnende criminele organisaties en/of

personen. Dit rapport presenteert de bevindingen van het onderzoek. In het vervoltraject ontwikkelen we oplossingsrichtingen om geïdentificeerde kwetsbaarheden te adresseren.

1.1. Onderzoeksvragen en afbakening

De centrale vraag van dit onderzoek is:

Hoe draagt de inrichting van het EVC-stelsel in de jeugdzorg al dan niet bij aan het mogelijk maken van het gebruik van frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten?

Deze vraag is ontleed in de volgende deelvragen:

- Hoe is het stelsel momenteel formeel ingericht en werkt het uit in de praktijk?
- Welke patronen zijn te herkennen in de signalen van gebruik van (vermoedelijk) frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten?
- Op welke aspecten van de inrichting van het EVC-stelsel hebben patronen van onderbouwde fraudemeldingen betrekking?
- Welke kwetsbaarheden in de inrichting van het EVC-stelsel zijn op basis van de patronen te identificeren?

Vanuit de focus op kwetsbaarheden in de inrichting, geeft het onderzoek dan ook geen evaluatie van het functioneren van personen of organisaties binnen het stelsel, noch van individuele mogelijke fraudegevallen zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna IGJ) die in november 2024 heeft gesignaleerd.⁴

De afbakening van welke partijen binnen dit stelsel opereren is gebaseerd op de formulering in het initiatiefdocument 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023' van de Stichting van de Arbeid (hierna StvdA)⁵. Bij de werking van het stelsel in de praktijk zijn echter meer partijen betrokken, zoals de sociale partners en sectorspecifieke aanpalende partijen als het SKJ en IGJ. Ook deze partijen zijn

¹ SKJ. (29 oktober 2025) 'Webinar 9 – steekproefresultaten en vervolg' [Talkshow SKJ 'EVC, steekproefresultaten en vervolg' – 29 oktober 2025](#)

² IGJ. (2024) 'Fraude in de zorg.' ['Fraude in de zorg' | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#).

³ Zie bijlage 1 voor een toelichting op deze aanpassingen.

⁴ IGJ. (2024) 'Fraude in de zorg.' [Fraude in de zorg | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd](#).

⁵ Stichting van de Arbeid. (20 december 2023) 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023; ['Afspraken over het EVC-stelsel' – 2023](#)

onderdeel van dit onderzoek naar de inrichting. In de rest van dit rapport gebruiken we de term 'samenwerkingsverband' voor dit geheel aan partners in en rondom het EVC-stelsel in de jeugdzorg.

Het onderzoek richt zich op de periode tussen de afloop van het Convenant EVC op 1 januari 2023⁶ en de aanscherping van acceptatiecriteria door SKJ naar aanleiding van signalen van frauduleus gebruik op 1 maart 2025. De aanpassingen die vanaf maart 2025 zijn doorgevoerd ten behoeve van de weerbaarheid van het stelsel zijn meegenomen in de analyse wanneer zij inzicht gaven over de inrichting van vóór maart 2025. Verder zullen deze punten worden meegenomen in het vervolgadvisie over mogelijke structurele oplossingen.

1.2. Onderzoeksaanpak

1.2.1. Diverse vormen van weerbaarheid tegen ondermijning

Dit onderzoek beziet de inrichting van het stelsel en daarbij betrokken partners als een dynamisch samenwerkingsverband waarin maatschappelijke en commerciële actoren elkaar moeten vinden, afstemmen en gezamenlijk handelen. Deze vorm verschilt van traditionele samenwerkingsvormen, met name door de uiteenlopende doelen en werkwijzen van de (semi-)overheid en het bedrijfsleven. In een maatschappelijk-commerciële samenwerking werken maatschappelijke organisaties (zoals SKJ) en publieke organisaties (zoals IGJ) veelal vanuit publieke verantwoording en wettelijke kaders, maar zijn private partijen (zoals EVC-aanbieders) doorgaans meer gericht op efficiëntie, financiële resultaten en waardecreatie.

Weerbaarheid van een dergelijk samenwerkingsverband tegen ondermijnende georganiseerde misdaad valt daarmee onder zogenaamde maatschappelijke weerbaarheid. Deze

vorm van weerbaarheid gaat over de mate waarin burgers, ondernemers, gemeenschappen, branches, verenigingen en andere maatschappelijke actoren in staat zijn zelf signalen op te pikken, personen aan te spreken en te zorgen dat criminele ondermijnende activiteiten stoppen. Met andere woorden: het gaat hier om een interne correctie van fouten. De overheid is hierbij niet betrokken.

Als maatschappelijke actoren onvoldoende in staat zijn ondermijning tegen te houden, kan de overheid – gemeenten, provincies, het Rijk – instappen door toepassing van bestuursrecht. Met deze vorm van bestuurlijke weerbaarheid kan de overheid bijvoorbeeld een sector reguleren door vergunningen te vereisen.

Als zowel maatschappelijke als bestuurlijke weerbaarheidsmaatregelen onvoldoende helpen om criminele ondermijnende activiteiten te weren, is het een zaak voor opsporing en vervolging vanuit de politie en het Openbaar Ministerie.

Dit onderzoek gaat over de mate van maatschappelijke weerbaarheid en gesignaleerde kwetsbaarheden van het samenwerkingsverband in en rondom het EVC-stelsel.

1.2.2. Analysemodel

Het samenwerkingsmodel⁷ van TwynstraGudde biedt een analytische lens om deze samenwerking systematisch te doorgronden. Het model, gebaseerd op inzichten uit de wetenschap en praktijk, zet aspecten voor een succesvolle samenwerking uiteen. Het is ontwikkeld om een samenwerkingsverband van verschillende partijen (publiek of privaat) in haar volledigheid in beeld te brengen, en zo te kunnen beoordelen wat goed gaat en wat beter kan in de samenwerking.

⁶ Ibid.

⁷ Vere König & Sanne Groothuis (TwynstraGudde). (2022) 'Samenwerken in de aanpak van ondermijning'. [Whitepaper samenwerken in de aanpak van ondermijning-def.pdf](#) [rapport]

Het model bevat vier invalshoeken: motivatie, organisatie, interactie en realisatie (zie figuur 1).

- **Motivatie** gaat over het 'waarom' van samenwerking. Wat drijft partijen om samen te werken? Zijn de doelen gedeeld, aanvullend of juist tegenstrijdig? Door motieven expliciet te maken, ontstaat inzicht in afhankelijkheid en commitment. Dat helpt om samenwerking te versterken.
- **Organisatie** draait om het 'hoe'. Hoe zijn rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming geregeld? Duidelijke afspraken en structuren zorgen voor slagkracht. Dit voorkomt misverstanden en wrijving.
- **Interactie** gaat over het gedrag tussen partners binnen het samenwerkingsverband. Hoe verloopt de communicatie? Is er vertrouwen? Leren partijen van elkaar? Interactie bepaalt de kwaliteit van samenwerking en het vermogen om met spanningen om te gaan.
- **Realisatie** kijkt naar de opbrengst. Wat levert de samenwerking op, en voor wie? Zijn de resultaten zichtbaar, gedeeld en betekenisvol? Deze dimensie helpt om samenwerking te evalueren en te verantwoorden richting stakeholders.

Elk van de vier invalshoeken is verder uitgewerkt in een viertal succesfactoren. Zo wordt bij 'motivatie' onder andere gekeken naar urgentie, gedeelde ambitie en wederzijdse afhankelijkheid en bij 'interactie' naar vertrouwen en leervermogen. In de analyse wordt per succesfactor de inrichting van het EVC-stelsel in de praktijk uiteengezet. Dit maakt het mogelijk om samenwerking niet alleen globaal, maar ook gedetailleerd te analyseren.

1.2.3. Methoden

Om in kaart te brengen hoe de inrichting enerzijds formeel is ingericht en anderzijds in de praktijk tot uiting komt, zijn een aantal stappen doorlopen. Allereerst is een analyse uitgevoerd van documenten zoals de initiatiebrief: 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023' en de normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0⁸. Daarnaast zijn verdiepende interviews gevoerd met negen partners. Aanvullend hierop is één partner schriftelijk bevraagd. De

⁸ Zie bijlage 2 voor de lijst met bestudeerde documenten

Figuur 1: Samenwerkingsmodel TwynstraGudde

bevindingen uit de documentstudie en interviews zijn vervolgens gezamenlijk geanalyseerd met behulp van het hierboven beschreven samenwerkingsmodel en gevalideerd tijdens een bijeenkomst met diverse partners. Zes van de negen partners die tijdens deze sessie aanwezig waren, zijn eerder in het onderzoek geïnterviewd.

1.3. Leeswijzer

Het volgende hoofdstuk richt zich op een beknopte uiteenzetting van het EVC-stelsel en de rol van het samenwerkingsverband binnen de jeugdzorg. Hoofdstuk drie analyseert de inrichting van de samenwerking in de praktijk en beschrijft daarbij kwetsbaarheden die uit de gesprekken met stakeholders en de documentstudie naar voren kwamen. Het rapport sluit af met een overzicht van geïdentificeerde kwetsbaarheden en overkoepelende conclusies.

2. Formele inrichting

2.1. EVC als arbeidsmarktinstrument

EVC biedt werkenden met aantoonbare ervaring een route om hun bekwaamheid formeel te laten valideren zonder het volledige, reguliere scholingstraject te doorlopen⁹. Daarmee ondersteunt EVC

loopbaanmobiliteit en helpt het werkgevers om sneller te beschikken over gekwalificeerd personeel, wat in sectoren met arbeidsmarktkrapte (zoals de jeugdzorg) bijzonder relevant is¹⁰. In de jeugdzorg fungeert EVC specifiek als brug voor medewerkers die in de praktijk al langere tijd op hbo-niveau functioneren, maar (nog) niet over een formeel hbo-diploma beschikken.

2.2. Partijen in en om het stelsel

Het EVC-stelsel is formeel ingericht als een publiek-private keten waarin meerdere organisaties een eigen rol vervullen rondom EVC als instrument¹¹. Zo zijn er organisaties die normen vaststellen, bekwaamheid valideren en naleving toetsen. In de kern onderscheidt het initiatiedocument een valideringskolom (privaat gedreven uitvoering van EVC-trajecten) en een toezichtkolom (publiek én privaaf gedreven borging via audits, toetsing en handhaving)¹². Boven deze uitvoering staat een normeringskolom, waarin de standaard eigenaren – zoals de sociale partners via de StvdA – inhoudelijke eisen vastleggen op basis waarvan gevalideerd en getoetst wordt. Wanneer wij spreken van stelselpartners in dit rapport spreken wij dus van de partners die formeel binnen het EVC-stelsel vallen.

Rondom de kern van het stelsel, in het geval van jeugdzorg, circuleert een kleine groep van aanpalende partijen die niet formeel tot het EVC-stelsel behoren, maar wél betrokken partners zijn. Dit zijn SKJ (registratie/poortfunctie voor beroepsuitoefening) en de Stichting van de Arbeid (coördinator van het stelsel). Hieronder een overzicht van alle kolommen en partijen in het samenwerkingsverband:

- Valideringskolom (uitvoering/validatie)
 - EVC-kandidaten (werkenden) en hun werkgevers (o.a. jeugdzorgaanbieders).
 - EVC-aanbieders: uitvoerders van traject en portfolio-/praktijkbeoordeling.
 - Assessoren: deskundigen die het portfolio van kandidaten beoordelen.
 - Brancheorganisaties van aanbieders: de Nederlandse Raad voor Trainingen en Opleiding (hierna NRTO), de Vereniging van EVC Aanbieders (hierna VvEA) vertegenwoordigd in een onderling samenwerkingsverband onder de naam van de 'Valideringsraad'¹³.
 - In de valideringsraad zijn drie aanbieders van beide brancheorganisaties vertegenwoordigd. De aanbieders binnen de raad wisselen periodiek.
- Toezichtkolom (borging/handhaving)
 - De Examenkamer (voorheen Nationaal Kenniscentrum EVC¹⁴): kennis-/registerfunctie, stelseltoezicht en validering; werkt branche-overstijgend en ontwikkelt kwaliteitskaders.
 - Beoordelende organisatie: Hobéon en Testudo: auditen/ beoordelen EVC-aanbieders.

⁹ Nationaal Kenniscentrum EVC. (2023). 'Voor Geïnteresseerden' ['Voor geïnteresseerden - EVC'](#)

¹⁰ Stichting van de Arbeid. (2023) 'Ervaring telt'. [Ervaring telt \(EVC\) |](#)

¹¹ Stichting van de Arbeid. (20 december 2023) 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023; ['Afspraken over het EVC-stelsel' - 2023](#)

¹² Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). 'Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0' [Microsoft Word - 210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

¹³ Nationaal kenniscentrum EVC. (20 december 2024). 'Samenbouwen aan een robuust en toekomstbestendig valideringsstelsel' [Een nieuwe fase voor de Valideringsbranche - Nationaal Kenniscentrum EVC](#)

¹⁴ De Examenkamer heeft het secretariaat NKC-EVC opgeheven om alle activiteiten onder één herkenbare naam te brengen. Deze wijziging wordt sinds het 'Verdrag van Veenendaal' (20 december 2024) stapsgewijs wordt doorgevoerd. Het doel is verwarring te voorkomen en de merknaam te vereenvoudigen. De website van NKC-EVC blijft voorlopig actief vanwege deze overgangsfase. In deze tekst verwijzen wij uitsluitend naar de Examenkamer om consistentie te waarborgen en verwarring met de oude naam te voorkomen.

- Normeringskolom (normstelling)
 - Sociale partners en standaard eigenaren: verantwoordelijk voor inhoudelijke kwaliteit van branche-specifieke EVC-standaarden (o.a. Jeugdzorg Nederland, Het Arbeidsmarktfonds FCB (hierna FCB)).
- Aanpalende partijen
 - SKJ: beroepsregister voor jeugdprofessionals in Nederland.
 - StvdA: initiatiefnemer van het stelsel.
 - IGJ: houdt toezicht op de kwaliteit, veiligheid en naleving van wet- en regelgeving in de zorg en jeugdhulp.

Wanneer wij in dit rapport spreken van al deze verschillende partners spreken we over: de partners binnen het samenwerkingsverband.

2.3. Schriftelijke afspraken over de publiek-private samenwerking

Samenwerking tussen de stelselpartners is in officiële documenten vastgelegd. Formeel wordt deze samenwerking gekenmerkt door een aantal afspraken en uitgangspunten.

De stelselpartners “verbinden zich ertoe om gezamenlijk zorg te dragen voor de instandhouding en doorontwikkeling van het EVC-stelsel, waarbij ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid bijdraagt aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van het stelsel”¹⁵. Dit gezamenlijke commitment wordt verder geconcretiseerd in periodiek overleg: “De partijen komen periodiek bijeen om de voortgang van het stelsel te bespreken, knelpunten te signaleren en gezamenlijk besluiten te nemen over noodzakelijke aanpassingen in de uitvoering of kwaliteitsborging”¹⁶.

Transparantie en informatie-uitwisseling zijn formeel geborgd: “EVC-aanbieders en toezichthouders verplichten zich tot het delen van relevante informatie over de uitvoering van trajecten, audits en

bevindingen, met als doel het gezamenlijk waarborgen van de kwaliteit”¹⁷. Mocht er een geschil ontstaan, dan is afgesproken: “Indien partijen er onderling niet uitkomen, wordt het geschil voorgelegd aan de Valideringsraad, die als onafhankelijke partij een bindend advies uitbrengt”¹⁸.

Tot slot is er aandacht voor gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling: “De betrokken partijen werken samen aan de doorontwikkeling van standaarden en instrumenten, waarbij zij elkaar actief betrekken bij het opstellen en evalueren van kwaliteitscriteria”¹⁹.

Het ontbreekt aan afspraken over de rol van SKJ. Hoewel SKJ technisch buiten het EVC-stelsel valt, vervult zij in het jeugdzorgdomein een essentiële rol door beroepsregistratie op basis van EVC mogelijk te maken. In het Registratiereglement zijn uitgebreide eisen opgenomen voor registratie via EVC-certificering. Er zijn echter geen afspraken tussen SKJ en andere EVC-partners over samenwerking of gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling²⁰.

Deze afspraken laten zien dat de samenwerking binnen het stelsel formeel niet alleen bestaat uit het afbakenen van rollen, maar ook uit expliciete verplichtingen tot overleg, informatie-uitwisseling, gezamenlijke besluitvorming en het samen oplossen van knelpunten. De afspraken benadrukken daarmee het belang van gezamenlijke verantwoordelijkheid en continue afstemming. De rol van partijen zoals SKJ binnen het bredere samenwerkingsverband van het EVC-stelsel blijft echter onderbelicht.

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Nationaal kenniscentrum EVC. (20 december 2024). ‘Samenbouwen aan een robuust en toekomstbestendig valideringsstelsel’ [Een nieuwe fase voor de Valideringsbranche - Nationaal Kenniscentrum EVC](#)

¹⁷ Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). ‘Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0’ [Microsoft Word - 210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

¹⁸ Nationaal kenniscentrum EVC. (20 december 2024). ‘Samenbouwen aan een robuust en toekomstbestendig valideringsstelsel’ [Een nieuwe fase voor de Valideringsbranche - Nationaal Kenniscentrum EVC](#)

¹⁹ Vereniging van EVC Aanbieders. ‘Samen voor versterking van het EVC-stelsel’ [Uitgangspunten – VVEA](#)

²⁰ SKJ. (2025). ‘Registratiereglement’. <https://skjeugd.nl/wp-content/uploads/Registratiereglement.pdf>.

3. Analyse

Hoewel formele afspraken gemaakt zijn, blijken deze in de praktijk onvoldoende te hebben gewerkt om te voorkomen dat een substantieel aantal EVC-certificaten evidente onjuistheden bevat, vermoedelijk door fraude vanuit ondermijnende criminaliteit.²¹ Dit hoofdstuk identificeert de kwetsbaarheden in de inrichting van het samenwerkingsverband die naar voren komen uit de werking in de praktijk, alsook onderdelen die de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit vergroten. De analyse volgt hierbij de vier invalshoeken van een succesvolle samenwerking (zie 1.3). Elk subhoofdstuk presenteert in een kader de belangrijkste inzichten. Deze inzichten worden vervolgens nader uitgewerkt per succesfactor, door bevindingen uit de documenten, interviews en validatiesessie te vertalen naar wat dit zegt over de inrichting van het systeem. Welke geïnterviewden een bevinding onderschreven is gemarkeerd met een nummer, waarbij elke respondent een uniek identificatienummer is toebedeeld. Waar 'interviews' staat vermeld, onderschrijven alle geïnterviewde partners de bevinding. Bevindingen die als nieuw naar voren kwamen tijdens de validatiesessie zijn gemarkeerd met 'sessie'. Onderbouwingen voor waarom een aspect van de inrichting het stelsel kwetsbaar maakt voor ondermijnende criminaliteit zijn visueel uitgelicht.

3.1. Motivatie

De vier succesfactoren die onderdeel zijn van de invalshoek 'motivatie' zijn 1) gevoelde urgentie, 2) een gedeelde ambitie, 3) richtinggevende doelen en 4) wederzijdse afhankelijkheid.

3.1.1. Gevoelde urgentie

Partners ervaren een duidelijke urgentie om samen te werken om de toegang tot de arbeidsmarkt in de jeugdzorg te verbreden met behulp van EVC-certificering [interviews]. Die urgentie lijkt mede voort

Kader | *Samenvatting invalshoek motivatie*

Samenwerking binnen het stelsel wordt gedragen door gevoelde urgentie en een gedeelde ambitie, maar de onderliggende afhankelijkheden en het ontbreken van concrete stelseldoelen zetten het stelsel onder druk.

Binnen het EVC-stelsel is er een breed gedragen urgentie en overtuiging over het belang van EVC-certificering. Het wordt gezien als een middel om toegang tot de arbeidsmarkt te vergroten en het personeelstekort in de jeugdzorg aan te pakken.

Tegelijkertijd ontbreken gezamenlijk geformuleerde, richtinggevende doelen, die als kompas kunnen dienen voor inrichting en besluitvorming. Samenwerking wordt daarnaast sterk beïnvloed door financiële, reputatie- en positionele afhankelijkheden tussen partijen zoals de Examenkamer, EVC-aanbieders, beoordelende organisaties, assessoren en brancheverenigingen.

te komen uit het perspectief dat er weinig goede alternatieven zijn, gecombineerd met grote krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor ervaren werkgevers een noodzaak om snel vacatures te vervullen [interviews, sessie].

De gevoelde urgentie heeft mogelijk bijgedragen aan het tot nu toe in stand houden van de samenwerking binnen het systeem, ondanks het substantieel aantal signalen van fraude.

3.1.2. Gedeelde ambitie

Ook onderschrijven partners het belang van EVC als instrument om voldoende competente mensen zonder diploma toegang te geven tot delen van de

²¹ SKJ. (29 oktober 2025) 'Webinar 9 – steekproefresultaten en vervolg' [Talkshow SKJ 'EVC, steekproefresultaten en vervolg' – 29 oktober 2025](#)

arbeidsmarkt die anders gesloten blijven. Tegelijkertijd verschilt hoe deze ambitie wordt ingevuld [sessie]. Voor toezichthouders staan zorgvuldigheid en kwaliteit van EVC-certificering centraal. Voor veel werkgevers ligt de ambitie vooral bij het snel inzetten van EVC om tekorten op de arbeidsmarkt en een gebrek aan personeel tegen te gaan

3.1.3. Richtinggevende doelen

Het stelsel kent geen heldere, gezamenlijke en bovenal richtinggevende doelen – niet formeel en niet in de praktijk. In het initiatiedocument en de kwaliteitscodes ontbreken doelstellingen die specifiek, meetbaar, actiegericht, resultaatgericht en tijdsgebonden (SMART) zijn²². Gebrek aan richtinggevende doelen maakt het EVC-stelsel en het bredere samenwerkingsverband kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit. Zonder duidelijke, gezamenlijke en meetbare doelstellingen ontbreekt een toetsingskader om te beoordelen of activiteiten bijdragen aan de bedoeling van het stelsel.

Dit creëert ruimte voor uiteenlopende interpretaties en bemoeilijkt het signaleren van afwijkingen of misbruik. Criminele actoren kunnen hiervan profiteren door zich als legitieme aanbieder te presenteren, terwijl hun activiteiten EVC als instrument ondermijnen.

3.1.3. Wederzijdse afhankelijkheid

De mate waarin en manier waarop afhankelijkheid tussen partners is ingericht maakt het EVC-stelsel kwetsbaarder voor ondermijnende criminaliteit.

Zowel de Examenkamer als beoordelende organisaties zijn financieel afhankelijk van EVC-aanbieders.²³ Beide partijen zijn belast met het beoordelen van de kwaliteit van EVC-aanbieders en hun producten. Dit creëert een risico op belangenverstrengeling; zij moeten immers onafhankelijk oordelen over partijen die hun inkomstenbron vormen. Andersom geldt deze afhankelijkheid niet. Door het ontbreken van wettelijke verankering van de certificeringsplicht kunnen EVC-

aanbieders namelijk ook zonder certificering opereren. In de praktijk gebeurt dat regelmatig [1,2,4,7]. Kandidaten kunnen echter niet zelfstandig gecertificeerd worden zonder een EVC-aanbieder, omdat het opstellen van een ervaringscertificaat en het uitvoeren van de beoordeling uitsluitend door een EVC-aanbieder mag worden gedaan²⁴. Daarmee zijn aanbieders een onmisbare schakel in het traject, terwijl de rol van toezichthouders vooral een kwaliteitslabel toevoegt, niet een wettelijke verplichting.

Ondermijnende criminelen hebben vermoedelijk misbruik gemaakt van deze positie van EVC-aanbieders door zelf een EVC-bureau op te richten en frauduleus EVC-certificaten tot stand te laten komen voor eigen financieel gewin, toegang tot een kwetsbare groep en/of het witwassen van crimineel geld.

Ook de afhankelijkheid tussen brancheverenigingen en EVC-aanbieders roept vraagtekens op. Brancheverenigingen zijn standardeigenaren en formuleren inhoudelijke eisen aan o.a. een EVC-certificaat. EVC-aanbieders hebben als taak de standaarden in de praktijk te handhaven. Brancheverenigingen hebben geen mogelijkheden EVC-aanbieders die deze standaarden niet handhaven te weren uit het stelsel, omdat zij geen directe invloed over het stelsel hebben [1,2,3,4,7]. De enige andere mogelijkheid voor brancheverenigingen is om uit het samenwerkingsverband te stappen. Deze optie is ongewenst, omdat werkgevers deels afhankelijk zijn van het EVC-stelsel voor het vinden van personeel in de jeugdzorg door krapte op de arbeidsmarkt [3,4,5,7].

Daarnaast zijn brancheverenigingen (en daarmee werkgevers en werknemers) afhankelijk van SKJ voor betrouwbare registraties van gecertificeerde professionals. Deze registraties geven in theorie zicht op de kwaliteit en inzetbaarheid van een deel van de beroepsgroep. SKJ vervult hiermee een belangrijke

²² Stichting van de Arbeid. (20 december 2023) 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023'; [Afspraken over het EVC-stelsel' - 2023](#) & Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0' [210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

²³ Stichting van de Arbeid. (20 december 2023) 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023'; [Afspraken over het EVC-stelsel' - 2023](#)

²⁴ Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0' [210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

poortfunctie in het jeugddomein. Tegelijkertijd is SKJ voor haar legitimiteit afhankelijk van het vertrouwen in die registraties. Dat vertrouwen wordt gedragen door meerdere stakeholders, waaronder brancheverenigingen, beroepsgroepen en overheid. Als dat vertrouwen afneemt, komt het bestaansrecht van SKJ onder druk te staan. De afhankelijkheid is dus wederzijds.

Deze wederzijdse afhankelijk is positief voor de weerbaarheid van de inrichting van de samenwerking. Het vergroot de kans dat een partij – in dit geval SKJ – actie onderneemt bij structurele signalen van onbetrouwbaarheid van EVC-certificaten, zoals in het najaar 2024 en het voorjaar 2025 is gebleken.

SKJ is ook afhankelijk van de Examenkamer. SKJ vervult van oorsprong enkel een rol als register; het heeft geen zicht op het volledige proces en de opstelling van dossiers behorend bij EVC-trajecten. Voor haar reputatie moet SKJ in principe volledig vertrouwen op de kwaliteit van het oordeel van de Examenkamer. Aangezien SKJ in principe volledig vertrouwd op het oordeel van de Examenkamer dat het certificaat onder de juiste voorwaarden is uitgegeven is het register ook afhankelijk van de Examenkamer in hoe het register in het daglicht komt als dit niet naar toebehoren is gedaan. Dat maakt de positie van het register kwetsbaar. Het functioneert in de praktijk als een kwaliteitswaarborg, maar kan dit niet garanderen met eigen taakinvoering²⁵.

Deze afhankelijkheid maakt de inrichting van het samenwerkingsverband iets kwetsbaarder voor ondermijnende criminaliteit; het geeft immers geen extra check. Tegelijkertijd zou dit niet nodig moeten zijn als het stelsel zo is ingericht dat enerzijds voldoende barrières zijn tegen frauduleus gebruik en anderzijds toezichthouders snel signalen van ondermijnende criminaliteit herkennen en aanpakken.

²⁵ Met recente beleidswijzigingen – zoals het scholingsadvies en het praktijkprogramma – probeert SKJ meer grip te krijgen op het proces én op haar reputatie.

Kader | **Samenvatting invalshoek organisatie**

Op hoofdlijnen is de organisatie van de samenwerking uitgewerkt in een strategie en aanpak – verschillende organisaties hebben een eigen rol in het proces. Tegelijk blijkt niet te zijn uitgewerkt wat deze strategie en aanpak betekent voor de inrichting van de betrokken organisaties en hun onderlinge samenwerking.

Besluitvorming mist centrale regie en overlegstructuren: vrijwel alle geïnterviewden noemen het ontbreken van een stelseigenaar als fundamenteel knelpunt. In de praktijk bestaat rolonduidelijkheid. Daarnaast zijn hulpbronnen en kaders – o.a. capaciteit, sancties, informatiedeling - voor toezicht en scholing ontoereikend. Ten slotte is de mate van betrokkenheid van individuele partners wisselend, waardoor de samenwerking als geheel onder druk komt te staan.

3.2. **Organisatie**

De vier succesfactoren die onderdeel zijn van de invalshoek 'Organisatie' zijn: 1) doordachte strategie en aanpak, 2) heldere organisatiestructuur en besluitvorming, 3) voldoende hulpbronnen en passende kaders, en 4) betrokken moederorganisaties.

3.2.1. **Doordachte strategie en aanpak**

Op sommige onderdelen is op hoofdlijnen een strategie en aanpak beschreven, zoals voor de eisen aan assessoren en de rollen van de stelselpartners. Op onderdelen die zien op de bredere samenwerking tussen diverse partners ontbreekt het hieraan veelal.

Binnen het stelsel is afgesproken dat assessoren onafhankelijk zijn, voldoende kennis en ervaring hebben in de branche, en geschoold zijn in het vak van assessor²⁶. Beoordelen binnen het EVC-stelsel is een specialistisch vak dat niet iedereen zomaar kan uitvoeren [2]. Tegelijkertijd zijn er geen centrale afspraken over de inhoud, vorm en frequentie van de scholing van assessoren.

In de praktijk voldoen assessoren vaak niet aan de vastgestelde eisen en is de kwaliteit die zij leveren ondermaats [2,3,4,5,6]. Ondernemende criminelen kunnen hiervan gebruik maken door zelf assessoren te installeren en/of gebruik te maken van onvoldoende geschoolde assessoren om frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten positief beoordeeld te krijgen.

Daarnaast ervaren partners binnen het samenwerkingsverband het gebrek aan een duidelijke communicatiestructuur als het grootste knelpunt op het gebied van strategie en aanpak [interviews]. Er zijn geen formele aanspreekpunten. In de praktijk lopen communicatieroutes door elkaar. Dit leidt tot versnippering en soms tot volledig gebrek aan communicatie tussen bepaalde partners binnen het samenwerkingsverband. Zo is er onduidelijkheid over de rol die SKJ speelt in het stelsel; of het wel of niet deel uitmaakt van het samenwerkingsverband en in welke mate ze in contact staan met de andere partners binnen het samenwerkingsverband. Door dit gebrek aan afspraken over communicatie, kunnen signalen van ondernemende criminaliteit minder snel, effectief en efficiënt worden op- en aangepakt. De kans is groot dat er gaten in het EVC-proces en -stelsel blijven bestaan bij een ongecoördineerde aanpak.

3.2.2. Heldere organisatiestructuur en besluitvorming

Afspraken over rollen, taken en processen binnen het stelsel zijn vastgelegd in diverse formele documenten²⁷. Elke organisatie heeft een eigen

structuur rond EVC-certificering, passend bij haar verantwoordelijkheden. In de praktijk werkt dit echter niet altijd goed.

Zo hebben de brancheverenigingen verschillende perspectieven op hun betrokkenheid in het stelsel. Eén branchevereniging gaf aan dat zij tegen zijn wil in buiten de besluitvorming is gehouden over de vraag of de standaarden daadwerkelijk worden gehanteerd²⁸. Een andere vereniging gaf juist aan het liefst niets te maken te willen hebben met het stelsel, naast het helpen opstellen van standaarden, maar voelt zich door de mogelijke fraude toch genoodzaakt om een actievere rol in te nemen²⁹.

De combinatie van de grote druk op werkgevers en werknemers om te waarborgen dat kwetsbare jeugd kwalitatieve zorg ontvangt, de arbeidsmarktkrapte en een minder nauwe betrokkenheid van brancheverenigingen bij het EVC-stelsel, vergroot het risico op onderneming van het stelsel als gevolg van stelselmatige fraude. In deze situatie is de kans groot dat signalen van misbruik of (stelselmatige) criminele inmenging ondergesneeuwd raken, omdat het oplossen van het personeelstekort en het verdienmodel dat daarmee samenhangt prioriteit krijgt boven het bewaken van integriteit.

Daarnaast vindt geen eenduidige besluitvorming plaats en acteren sommige partijen naar aanleiding van de signalen van fraude buiten hun rol. Zo stellen sommige partners vraagtekens bij of SKJ de partij moet zijn die initiatief neemt voor fraudeonderzoek naar dossiers [2,4], maatregelen om toekomstige fraude te voorkomen [2,4], en het voorliggende onderzoek naar kwetsbaarheden in de inrichting van het stelsel [2,5], ondanks waardering voor de moeite die SKJ heeft genomen om het probleem te agenderen en aan te pakken. Ook de Examenkamer heeft, buiten medeweten en/of instemming van een aantal partners binnen het samenwerkingsverband om, nieuwe regelgevingen geformuleerd om het stelsel

²⁶ Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). 'Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0' [Microsoft Word - 210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

²⁷ Stichting van de Arbeid. (20 december 2023) 'Afspraken tussen stakeholders over het EVC-stelsel – 2023; [Afspraken over het EVC-](#)

[stelsel' - 2023](#); Nationaal Kenniscentrum EVC. (1 januari 2021). 'Normtekst: EVC-Kwaliteitscode 3.0' [210101 Normtekst EVC-kwaliteitscode 3.0.docx](#)

²⁸ Het ID-nummer van deze partner is niet kenbaar gemaakt om te voorkomen dat bevindingen elders hieraan kunnen worden gekoppeld.

²⁹ Idem.

weerbaarder te maken [1,3,4]. Veel partners koppelen dit gebrek aan centrale coördinatie en besluitvorming aan het ontbreken van een stelseigenaar [2,3,4,5,10, sessie]. Hoewel StvdA initiatiefnemer is van het stelsel, is het slechts beperkt betrokken bij het functioneren daarvan. Meerdere geïnterviewden verwezen hierbij naar het verschil met de periode dat de Rijksoverheid de eigenaar was van het EVC-stelsel [2,3,4,5,10, sessie]. De ongecoördineerde besluitvorming in en rondom het stelsel binnen de jeugdzorg vergemakkelijkt het ondermijnende criminelen 'geitenpaadjes' te vinden om het stelsel en kwetsbare jeugd voor hun eigen gewin te misbruiken.

De positie van assessoren binnen het stelsel en hun relatie tot EVC-aanbieders is een andere geïdentificeerde kwetsbaarheid. Er bestaat brede zorg over het huidige functioneren van assessoren. Hoewel hun positie in theorie goed doordacht is, komt deze in de praktijk niet volledig tot zijn recht [2,4,5,7]. Met name de kwaliteit en onafhankelijkheid van assessoren wordt door het merendeel van de geïnterviewden als onvoldoende beschouwd.

In het huidige stelsel mogen assessoren – zij die het werk van de kandidaat beoordelen in samenwerking met de EVC-aanbieder – in dienst zijn van de aanbieder zelf. Dit maakt de onafhankelijkheid die essentieel is voor hun rol kwetsbaar. Ondermijnende criminelen kunnen hierdoor ook zelf een EVC-bureau starten én 'eigen' assessoren in dienst nemen om frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten positief te beoordelen.

3.2.3. Voldoende hulpbronnen en passende kaders

De hierboven genoemde kwetsbaarheden van beoordelende en toezichthoudende actoren zijn ook te zien in de inrichting van hulpbronnen en kaders binnen het stelsel.

De kwalitatief hoge eisen aan assessoren die zijn opgesteld in de kwaliteitscode van het stelsel blijken in de praktijk lastig te verwezenlijken [2,3,5]. Met name de combinatie van de eis dat assessoren ervaring moeten hebben in de betreffende branche én dat er geen voorgaande kennisrelatie mag bestaan tussen

assessor en kandidaat, maakt het lastig om geschikte assessoren te vinden.

Juist omdat ervaren professionals vaak al contacten hebben binnen het werkveld, is het vrijwel onmogelijk om deze kennisrelatie altijd te vermijden. Deze combinatie leidt tot een relatief kleine poule van geschikte assessoren [2]. Ondermijnende criminelen kunnen misbruik maken van deze kwetsbaarheid door assessoren die niet aan de eisen voldoen portfolio's te laten beoordelen.

Daarnaast blijkt het lastig om toezicht te houden op 'alle' EVC-aanbieders, omdat EVC geen wettelijke verankering kent. Hierdoor kunnen aanbieders die niet gecertificeerd zijn door een beoordelende organisatie opereren zonder juridische consequenties. Dit is ook nadelig voor de kandidaat en de werkgever. Zo kan een kandidaat de dupe worden van een certificaat dat geen waarde heeft op de arbeidsmarkt, terwijl hij of zij er wel voor heeft betaald. En voor werkgevers ontstaat de noodzaak om de authenticiteit van EVC-certificaten extra te controleren, om te voorkomen dat inadequate werknemers instromen op de arbeidsmarkt. Het gebrek aan wettelijke verankering betekent dat ook malafide EVC-bureaus actief kunnen zijn op de markt.

Hieraan gerelateerd zijn de beperkte sanctiemogelijkheden van de Examenkamer. Volgens meerdere organisaties kan de Examenkamer enkel zeer ingrijpende maatregelen nemen (zoals het verwijderen van een aanbieder uit het stelsel) en geen proportionele sancties, zoals erkende waarschuwingen of boetes. Dit heeft mogelijk bijgedragen aan een cultuur van onschendbaarheid onder EVC-aanbieders [1,2,4,7].

Daarbij kampt de Examenkamer volgens meerdere organisaties met onvoldoende capaciteit om haar taken uit te voeren [1,4,5,6,7]. Zo gaf een organisatie aan dat er voor het hele EVC-stelsel slechts 1 fte is toegewezen [6]. Dit staat in schril contrast met het takenpakket dat de Examenkamer op zich heeft genomen binnen het stelsel. Eenzelfde kwetsbaarheid kan in de toekomst gelden voor SKJ sinds de wijzigingen van maart 2025. Door deze wijzigingen

trekt SKJ meer taken naar zich toe zonder dat haar capaciteit is uitgebreid om deze taken langdurig zorgvuldig uit te voeren [sessie].

Een aspect binnen het stelsel waarop op het moment van schrijven geen goed zicht is, is de expertise en capaciteit van de beoordelende organisaties. Alle geïnterviewde organisaties geven aan dat ten minste één van de twee beoordelende organisaties inadequaat opereert. Er blijken onvoldoende hulpbronnen en kaders aanwezig om een niet-functionerende beoordelende organisatie te weren uit het stelsel, wat de toegang tot het stelsel, certificering en daarmee kwetsbare jeugd voor ondermijnende criminaliteit vergemakkelijkt.

3.2.4. Betrokken moederorganisatie

Betrokkenheid van moederorganisaties gaat over de mate waarin medewerkers en leidinggevenden van organisaties, die zelf niet direct zijn betrokken bij een samenwerkingsverband, wél kennis, kunde en ondersteuning bieden aan de medewerkers vanuit hun organisatie die in het samenwerkingsverband acteren. De moederorganisaties van geïnterviewde partners binnen het samenwerkingsverband geven individueel blijk van duidelijke betrokkenheid.

Binnen de geïnterviewde organisaties was sprake van heldere kennis en betrokkenheid vanuit de bestuurslaag. Dit vergroot de weerbaarheid van het stelsel en de samenwerking, omdat signalen van ondermijnende criminaliteit sneller prioriteit kunnen krijgen en voor de aanpak hiervan capaciteit kan worden vrijgemaakt.

Tegelijkertijd wezen aanwezige partijen bij de validatiesessie erop dat diverse EVC-aanbieders binnen het stelsel, één van de twee beoordelende organisaties, alsook de StvdA, zich slechts in beperkte mate of geen betrokken moederorganisatie tonen. Of dit het stelsel kwetsbaarder maakt hangt af van de inrichting van de overige aspecten zoals in dit hoofdstuk uiteengezet.

3.3. Interactie

De vier succesfactoren die onderdeel zijn van de invalshoek 'Interactie' zijn: 1) uitgesproken belangen, 2) gewaardeerde verschillen, 3) gevoel van gelijkwaardigheid en 4) een krachtig team.

3.3.1. Uitgesproken belangen

Binnen het EVC-stelsel is sprake van een duidelijk spanningsveld tussen commerciële en publieke belangen.

Volgens veel stelselpartners komt dit het sterkst naar voren bij de toetsing van kandidaten en aanbieders [2,3,4,5]. De kwaliteit van toetsing is volgens sommigen afgenomen, omdat aanbieders en beoordelende organisaties belang hebben bij het laag houden van kosten en het hoog houden van respectievelijk het aantal aspirant-kandidaten en aanbieders. Goed toetsen kost immers geld en tijd. Bovendien geldt: hoe meer aspirant-leden het stelsel telt, hoe lastiger effectief toezicht wordt [1,3,4].

Kader | *Samenvatting invalshoek interactie*

De interactie tussen diverse partners binnen het EVC-stelsel wordt gekenmerkt door spanningsvelden en een gebrek aan transparantie.

Commerciële en publieke belangen staan regelmatig op gespannen voet met elkaar, vooral rondom toetsing en toezicht. Partners binnen het samenwerkingsverband namen in de afgelopen periode soms elkaars taken over, wat wijst op afnemende waardering voor elkaars rol en verantwoordelijkheden. Het gevoel van gelijkwaardigheid staat onder druk: meerdere partijen ervaren dat zij bewust buiten besluitvorming worden gehouden en standaard eigenaren voelen zich onvoldoende erkend in hun rol.

3.3.2. Gewaardeerde verschillen

Sinds de signalen van fraude hebben een tweetal partijen zonder overleg taken van een andere organisatie overgenomen, omdat er vraagtekens bestonden over de uitvoering van elkaars verantwoordelijkheden.

SKJ heeft sinds maart 2025 besloten zelf te bepalen of een kandidaat mag starten met een EVC-traject, door zelfstandig een scholingsadvies af te geven. Dit besluit roept gemengde reacties op bij andere partners. De meeste partijen waarderen de slagvaardigheid van SKJ en de urgentie die wordt gevoeld om veranderingen in het functioneren van het stelsel door te voeren [1,2,3,4,5,6]. Tegelijkertijd vragen sommige stelselpartners zich af of SKJ hiermee niet het boekje te buiten gaat als registerhouder en met de nieuwe maatregelen als de facto 'tweede' toezichthouder functioneert [2,3]. Anderen zijn kritisch omdat zij de oplossing niet duurzaam vinden nu de toestroom van jeugdzorgprofessionals door middel van een EVC-certificaat praktisch is stilgevallen [4,8].

Daarnaast heeft de Examenkamer aangegeven dat het met de nieuwe kwaliteitscode, die in oktober 2025 is geïnitieerd, zelf toezicht gaat houden op EVC-aanbieders. Daarbij wordt gecontroleerd of zij de gevraagde kwaliteitsnormen daadwerkelijk toepassen. Daarmee toetst de Examenkamer feitelijk de integriteit van EVC-aanbieder – een taak die oorspronkelijk onder het toezicht van de beoordelende organisaties valt.

Deze overname van taken en het gebrek aan vertrouwen in de invulling van taken van een ander laat zien dat het samenwerkingsverband onvoldoende in gezamenlijkheid oplossingen kan bedenken en uitvoeren.

Het perspectief van de andere partijen in het samenwerkingsverband werd voor de zomer van 2025 weinig tot niet opgezocht. Dit vergroot de kans voor ondermijnende criminelen om nieuwe deuren naar het stelsel en via het stelsel naar kwetsbare jeugd en zorgorganisaties te vinden waar andere zijn gesloten.

3.3.3. Gevoel van gelijkwaardigheid

Meerdere partners binnen het samenwerkingsverband geven aan dat het gevoel van gelijkwaardigheid onder druk staat [1,3]. Sommige partners in de valideringskolom en toezichtkolom van het stelsel worden minder of niet gewaardeerd, omdat hun functioneren als ondermaats of zelfs ondermijnd wordt gezien. Andere partijen, met name in de normeringskolom van het stelsel, ervaren geen gevoel van gelijkwaardigheid richting henzelf vanuit de ervaring bewust buiten de besluitvorming te worden gehouden. Deze knelpunten komen volgens alle partners voort uit een gebrek aan transparantie binnen het stelsel [1,2,3,4,5].

Dit gebrek aan een gevoel van gelijkwaardigheid maakt het stelsel indirect kwetsbaarder voor ondermijnende criminaliteit. Doordat partners zich niet gelijkwaardig ervaren, zoeken zij elkaar waarschijnlijk minder snel proactief op om signalen te delen en aan te pakken.

3.3.4. Krachtig team

Er lijkt geen sterk teamverband te bestaan tussen de verschillende partners binnen het samenwerkingsverband. Dat blijkt onder meer uit de manier waarop is omgegaan met de signalen van vermeende fraude. Hoewel urgentie bestond om deze signalen serieus te nemen, volgde een gefragmenteerde reactie met uiteenlopende oplossingsrichtingen.

Binnen het samenwerkingsverband rondom EVC in de jeugdzorg waren in de periode 2023 tot 1 maart 2025 grofweg twee coalities zichtbaar: enerzijds SKJ en de brancheorganisaties in de jeugdzorg, anderzijds de Examenkamer en de valideringsbranche (EVC-aanbieders en gerelateerde brancheorganisaties). Deze coalities zijn niet alleen gefragmenteerd, maar ook incidenteel en vooral reactief ontstaan.

Opvallend is dat de beoordelende organisaties in beide coalities lijken te ontbreken. Of dit komt door een gebrek aan interesse om samen te werken, of doordat zij actief worden buitengesloten, is onduidelijk. Wel is duidelijk dat de signalen van fraude

hebben blootgelegd dat vóór die tijd geen sterk, eenduidig teamverband bestond. Hoewel er sindsdien meer toenadering is gezocht, blijft vooralsnog een helder en stabiel teamverband tussen alle betrokken partners binnen het samenwerkingsverband ontbreken.

Daarbij komt dat de meeste geïnterviewden geen vertrouwen hebben in het functioneren van een deel van de EVC-aanbieders en één van de beoordelende organisaties [1,2,3,4, sessie].

Hierbij geldt hetzelfde als voor een gevoel van gelijkwaardigheid. Gebrek hieraan betekent vooral dat signalen hoogstwaarschijnlijk minder snel proactief worden gedeeld en in gezamenlijkheid worden opgepakt. Hierdoor heeft ondermijnende criminaliteit meer kans misbruik te (blijven) maken van het stelsel en via het stelsel kwetsbare jeugd.

3.4. Realisatie

De vier succesfactoren die onderdeel zijn van de invalshoek 'Realisatie' zijn: 1) toegevoegde waarde, 2) betekenisvolle resultaten, 3) adaptief vermogen en 4) monitoring en reflectie.

3.4.1. Toegevoegde waarde

Alle geïnterviewden staan achter de waarde van het EVC-certificaat. Mensen met relevante ervaring en kennis, maar zonder diploma, horen erkend te worden en toegang te krijgen tot delen van de arbeidsmarkt die anders voor hen gesloten blijven [1,2,3,4,5,6,7,8, sessie]. Toch heeft het EVC-stelsel te maken met flink wantrouwen, zowel binnen als buiten het stelsel. Er is sprake van stigmatisering en reputatieschade door de vermeende fraude [1,3,4,6,7]. De bereidheid bij partners binnen het samenwerkingsverband om in de huidige vorm door te gaan, verschilt [1,4,6,7].

Het EVC-stelsel is niet het enige slachtoffer van dit wantrouwen. Uit meerdere interviews blijkt dat het vertrouwen in het beroepsregister van SKJ wat betreft

Kader | *Samenvatting invalshoek realisatie*

De toegevoegde waarde van het EVC-stelsel op zichzelf wordt breed erkend. Toch staat die waarde onder druk. Binnen het stelsel ontbreekt een gedeelde visie op wat betekenisvolle resultaten zijn. Organisaties hanteren hun eigen definities van succes. Daardoor is het lastig om gezamenlijk voortgang te volgen, successen te duiden en gezamenlijk te leren. Dit komt ook naar voren in het verschil tussen het adaptief vermogen van individuele organisaties versus het samenwerkingsverband: hoewel individuele organisaties een hoog adaptief vermogen tonen en verantwoordelijkheid tonen, ontbreekt het aan collectieve wendbaarheid.

EVC-registraties onder druk staat. De redenering luidt: als SKJ als poortwachter erkende jeugdzorg professionals moet registreren, wat is dan het nut van het register als ook onterecht geregistreerde jeugdzorg professionals met valse documentatie worden toegelaten [2,3,4]?

Echter, ook criminelen hebben – net als het stelsel en aanpalende organisaties – baat bij een duidelijk toegevoegde waarde van het EVC-stelsel door middel van een EVC-certificaat en SKJ-registratie. Zolang de fraude niet wordt opgemerkt en aangepakt geeft het een criminele organisatie de mogelijkheid om zich te nestelen in de jeugdzorg. En daarmee om in contact te treden met (soms zeer) kwetsbare jongeren, via zorgorganisaties crimineel geld wit te wassen en een graantje mee te pikken van de omvangrijke subsidiestroom die de afgelopen jaren tot stand is gekomen en vooralsnog tot 2029 is geborgd³⁰.

³⁰ Rijksoverheid. (4 april 2024). Incidentele ondersteuning preventie jeugdcriminaliteit. [Kamerbrief over incidentele ondersteuning preventie jeugdcriminaliteit](#) | [Kamerstuk](#) | [Rijksoverheid.nl](#)

3.4.2. Betekenisvolle resultaten

In de initiëeringsbrief of kwaliteitscodes is niet duidelijk vastgelegd wat een gezamenlijk betekenisvol resultaat precies inhoudt. Wel is duidelijk dat het stelsel beoogt om arbeidsmarktkrapte te verkleinen door mensen zonder diploma toegang te geven tot beroepen waarvoor zij wel de ervaring hebben [1,2,3,4,5,8]. Maar hoe de bijdrage van het samenwerkingsverband aan deze ambities gezamenlijk kan worden gemonitord ontbreekt.

In plaats daarvan hanteren organisaties hun eigen definities van succes, zoals het aantal geregistreerde kandidaten of het aantal geslaagde trajecten. Er lijken geen gezamenlijk bepaalde resultaten te zijn waar het samenwerkingsverband collectief naartoe werken. Noch is in de definities van succes dan wel resultaten meegenomen hoe om te gaan met signalen dat er iets misloopt in het stelsel of de samenwerking.

Een concreet voorbeeld hiervan is de manier waarop de beoordeling van kandidaten in veel gevallen heeft plaatsgevonden. Het stelsel, dat staat voor het erkennen van ervaring boven het papieren diploma, heeft sterk geleund op de papieren registratie van die ervaring. Zo blijkt dat een kandidaat in veel gevallen geen fysiek contact hoeft te hebben met een EVC-aanbieder om een certificaat te verkrijgen [1,4,7]. Alles verliep via het aanleveren van documenten en online interviews.

Ook de omgang met 'slechte aanvragen' tot toetreding tot het stelsel als EVC-aanbieder valt hieronder. Door de manier waarop beoordeling plaatsvindt en wordt teruggekoppeld leidt de Examenkamer aanbieders als het ware op, terwijl dit niet het gewenste resultaat is.

3.4.3. Adaptief vermogen

Veel partners in het samenwerkingsverband hebben laten zien dat ze een hoog adaptief vermogen hebben: ze zijn bereid hun rolinvulling aan te passen aan een veranderende situatie. Toch bestaat een duidelijk verschil tussen het adaptieve vermogen van individuele organisaties en dat van het samenwerkingsverband als geheel. Er bestaat brede

waardering voor organisaties zoals de Examenkamer en SKJ, die snel en besluitvaardig hebben gehandeld. Ook diverse andere partners hebben zich bereid getoond actie te ondernemen en zich coöperatief op te stellen [2,3,4,5,6,7,8,10]. Echter wordt deze inzet niet breed binnen het samenwerkingsverband gedragen. Met name in de reactie op de signalen van fraude ontbreekt samenwerking tussen alle betrokken partijen. In plaats van gezamenlijke afstemming over een plan van aanpak of duidelijke taakverdeling, leek er in ieder geval tot voor kort sprake van een sterk op de eigen organisatie gerichte mentaliteit. Hierdoor mist het samenwerkingsverband als geheel een eenduidig en collectief adaptief vermogen, waardoor de kans groter is dat ondermijnende criminelen nieuwe wegen kunnen vinden om het stelsel en daarmee kwetsbare jeugd te misbruiken voor eigen gain.

3.4.4. Monitoring en reflectie

Effectief monitoren en reflecteren is binnen het huidige stelsel vrijwel onmogelijk. Veel partners binnen het samenwerkingsverband geven aan dat er een gebrek is aan informatie en transparantie [1,3,4,5,6].

Het ontbreken van een gemeenschappelijk informatiebeeld biedt ondermijnende criminaliteit kans om ongezien te werk te gaan; een stapeling van incidenten worden daardoor immers minder snel aan elkaar gekoppeld en als signaal opgepakt.

4. Conclusies

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de hoofdvraag van dit onderzoek. De vraag luidt:

Hoe draagt de inrichting van het EVC-stelsel in de jeugdzorg al dan niet bij aan het mogelijk maken van het gebruik van frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten?

Het is niet mogelijk om volledig te voorkomen dat criminelen proberen misbruik te maken van een stelsel zoals het EVC-stelsel. Wel kan een robuuste inrichting ervoor zorgen dat de voordelen voor hen zo klein zijn dat inmenging onaantrekkelijk wordt.

Op dit moment is het EVC-stelsel in de jeugdzorg en de samenwerking eromheen onvoldoende robuust ingericht om maatschappelijke weerbaarheid te waarborgen. De samenwerking tussen partners in en rondom het EVC-stelsel in de jeugdzorg toont vanuit elk van de aspecten die van belang zijn voor een samenwerking – motivatie, organisatie, interactie en realisatie – meerdere kwetsbaarheden voor gebruik van EVC-certificering voor ondermijnende criminele doeleinden.

4.1. Geïdentificeerde kwetsbaarheden

In totaal zijn 21 kwetsbaarheden geïdentificeerd. Deze zijn:

1. Een gebrek aan heldere, gezamenlijke, richtinggevende doelen, waardoor signalen van activiteiten die hieraan niet bijdragen minder snel worden opgepikt.
2. Financiële afhankelijkheid van toezichthoudende organisaties (de Examenkamer en beoordelende organisaties) van de organisaties waarop zij toezicht houden (EVC-aanbieders).
3. Afhangelijkheid van brancheverenigingen van het EVC-stelsel voor het vinden van personeel.
4. Gebrek aan centrale afspraken over de inhoud, vorm en frequentie van de scholing van assessoren, en hieraan gerelateerd, ondermaatse kwaliteit van bestaande assessoren.
5. Gebrek aan duidelijke communicatiestructuur, waardoor signalen van ondermijnende criminaliteit minder snel, effectief en efficiënt worden op- en aangepakt.
6. Gebrek aan een samenwerkingsbrede governance structuur, zoals overlegvormen of afspraken over besluitvorming en verantwoording.
7. Beperkte betrokkenheid van brancheverenigingen in het stelsel, waardoor het oplossen van personeelstekorten meer kans krijgt prioriteit te krijgen en houden dan signalen van ondermijning.
8. Gebrek aan centrale coördinatie en besluitvorming, waardoor ondermijnende criminelen makkelijker 'geitenpaadjes' kunnen vinden om het stelsel voor eigen gewin te misbruiken.
9. Onvoldoende borging van de benodigde onafhankelijkheid van assessoren doordat deze in dienst mogen zijn van EVC-aanbieders.
10. Hoge eisen aan assessoren die in de praktijk slechts voor een erg kleine groep professionals te realiseren is.
11. Het ontbreken van wettelijke verankering van certificeringsplicht voor EVC-aanbieders, waardoor aanbieders zonder certificering van een beoordelende organisatie zonder juridische consequenties kunnen opereren.
12. Erg beperkte sanctiemogelijkheden vanuit de Examenkamer en brancheverenigingen om malafide en/of disfunctionele EVC-aanbieders uit het stelsel te weren.
13. Onvoldoende capaciteit bij de Examenkamer voor de omvang van het stelsel.
14. Toezichthoudende organisaties kampen met een interne belangenverstrengeling door enerzijds belast te zijn met toezicht en anderzijds voor hun voortbestaan afhankelijk te zijn van inkomsten betaald door de onder toezicht staande organisaties.
15. Onvoldoende blijk van het in gezamenlijkheid bedenken en uitvoeren van oplossingen n.a.v. signalen, waardoor de kans groter is dat ondermijnende criminelen nieuwe 'deuren' vinden waar andere zijn gesloten.
16. Een onder druk staand gevoel van gelijkwaardigheid, waardoor partners elkaar

waarschijnlijk minder snel proactief opzoeken om signalen te delen en aan te pakken.

17. Gebrek aan een krachtig team dat in gezamenlijkheid signalen van vermeende fraude oppakt en aanpakt.
18. Het vertrouwen in het EVC-stelsel staat onder druk door de signalen van vermeende fraude en ondermijning.
19. Geen gezamenlijk bepaalde resultaten waar stelselpartners collectief naartoe werken, waardoor signalen dat er iets misloopt in het stelsel minder snel opvallen.
20. Een onvoldoende ontwikkeld eenduidig en collectief adaptief vermogen om de samenwerking en het stelsel aan te passen, waardoor de kans groter is dat ondermijnende criminelen nieuwe wegen kunnen vinden om het stelsel te misbruiken.
21. Een gebrek aan een gemeenschappelijk informatiebeeld, waardoor een stapeling van incidenten minder snel aan elkaar wordt gekoppeld en als signaal wordt opgepakt.

4.2. Zwaarwegende kwetsbaarheden

Zoals de lijst met geïdentificeerde kwetsbaarheden toont is er niet één reden aan te wijzen waardoor op grote schaal vermoedelijk misbruik is gemaakt van EVC-certificering. Om te bepalen welke factoren het zwaarst wegen, helpt het om het type actoren in het stelsel die vermoedelijk verantwoordelijk zijn voor het plegen van fraude in acht te nemen. Deze actoren zijn: (1) EVC-aanbieders die met een crimineel oogmerk zijn opgericht, (2) corrupte EVC-aanbieders en assessoren en (3) kandidaten die valsheid in geschriften (laten) plegen. Vanuit dit perspectief wegen de volgende kwetsbaarheden zwaarder:

- Toezichhoudende en beoordelende actoren zijn financieel afhankelijk van EVC-aanbieders en -kandidaten.
- Gebrek aan centrale regie en overlegstructuren;
- Onvoldoende kaders voor toezicht op EVC-aanbieders.

Elk van deze factoren wordt hierna nader toegelicht.

4.2.1. Problematische financiële afhankelijkheden

De manier waarop partijen in dit stelsel van elkaar afhankelijk zijn averechts voor de weerbaarheid. De

Examenkamer en beoordelende organisaties zijn financieel afhankelijk van EVC-aanbieders, terwijl aanbieders niet afhankelijk zijn van deze partijen omdat er geen wettelijke certificeringsplicht bestaat. Ook assessoren zijn financieel afhankelijk van EVC-aanbieders, doordat zij bij deze organisaties zijn gepositioneerd. Dit maakt de beoordeling van portfolio's van EVC-kandidaten kwetsbaar. Door deze inrichting van het EVC-stelsel hebben EVC-aanbieders een onevenredig sterke positie ten opzichte van toezichhoudende actoren zoals assessoren, beoordelende organisaties en de Examenkamer. Door deze positie en het gebrek aan tegenmacht kunnen ondermijnende criminelen zich voordoen als EVC-aanbieder, misbruik maken van het stelsel en frauduleuze certificaten uitgeven.

4.2.2. Gebrek aan centrale regie en overlegstructuren

De manier waarop de signalen van vermoedelijke fraude zijn opgepakt laten duidelijk zien dat er een gebrek is aan een heldere organisatiestructuur en besluitvorming. Er is geen goed werkende regie op het stelsel aan het geheel. Ook bestond er geen overlegstructuur tussen de partners voor de aanbrenging van wijzigingen in het proces aangebracht n.a.v. de signalen. Meerdere partners ervaren een gebrek aan een stelseigenaar die verantwoordelijkheid neemt voor het geheel en formele afspraken coördineert tussen de stelselpartners. Doordat dergelijke coördinatie ontbrak, zijn drastische maatregelen genomen – namelijk het tijdelijk sluiten van het register – om het stelsel te weren tegen en zuiveren van vermoede ondermijnende criminaliteit.

4.2.3. Onvoldoende kaders voor toezicht op EVC-aanbieders

Ten slotte blijkt dat de Examenkamer en beoordelende organisaties over onvoldoende capaciteit en kaders beschikken om malafide EVC-aanbieders, assessoren en kandidaten uit het stelsel te weren en/of verwijderen. Er is geen verplichte certificering voor EVC-aanbieders, noch zijn er toereikende sanctiemogelijkheden tegen disfunctionele partijen.

De analyse en conclusies wijzen op de noodzaak tot een grondige herziening van diverse aspecten van het EVC-stelsel in de jeugdzorg. In het vervolgtraject werken we oplossingsrichtingen voor een dergelijke herziening uit. Tot structurele oplossingen zijn geborgd, is het van belang om de al genomen maatregelen om vermoedelijk frauduleus tot stand gekomen EVC-certificaten te verwijderen en wettelijk uit het beroepsregister te bestendigen. Ook moedigen wij het initiatief aan om aangifte te doen tegen alle EVC-aanbieders, -kandidaten en -assessoren die vermoedelijk verantwoordelijk zijn voor het tot stand laten komen van EVC-certificaten die evidente onjuistheden bevatten door vermoedelijke fraude.

5. Aanbevelingen

Het onderzoek toont aan dat het EVC-stelsel binnen de jeugdzorg structureel moet veranderen om weerbaar te worden tegen ondermijnende criminaliteit. Tegelijkertijd kosten dergelijke veranderingen tijd en is behoefte aan maatregelen die op korte termijn houvast bieden. Hoewel quick fixes in dit geval niet bestaan is het wel mogelijk om met een tijdelijke noodmaatregel voor een beperkte periode de angel uit de situatie te halen. Een tijdelijke noodmaatregel neemt de onderliggende oorzaken niet weg, maar heeft wel direct effect en is uitvoerbaar binnen de huidige inrichting. De aanbevelingen gaan daarmee enerzijds over gerichte interventies voor nu (toegelicht in 5.1) en anderzijds over structurele wijzigingen voor een weerbare inrichting in de toekomst (uitgewerkt in 5.2). Structurele wijzigingen zijn hierbij ingedeeld in twee categorieën: maatregelen die vanuit de sector worden getroffen (maatschappelijke weerbaarheid) en maatregelen die vanuit publiek bestuurlijke instellingen worden ingezet (bestuurlijke weerbaarheid).

De aanbevelingen zijn:

- Als tijdelijke noodmaatregel:
 - a. Continueer tijdelijk de inzet van SKJ als poortwachter.
 - b. (Alternatief voor a) Trek tijdelijk de standaard in voor jeugd- en gezinsprofessionals.
- Als structurele wijziging vanuit de sector (maatschappelijke weerbaarheid):
 1. Positioneer assessoren onafhankelijk.
 2. Maak de Examenkamer onafhankelijk van kandidaten en EVC-aanbieders.
 3. Herzie samen met opleidingsprofessionals en experts uit het veld de standaarden.
- Als structurele wijziging vanuit publiek bestuurlijke instellingen (bestuurlijke weerbaarheid):
 4. Richt stelseigenaarschap in.
 5. Pas de Wet Bibob toe op EVC-aanbieders.

Elk van deze maatregelen wordt in het vervolg van dit hoofdstuk nader toegelicht.

5.1. Tijdelijke noodmaatregelen

Twee typen tijdelijke noodmaatregelen zijn mogelijk om de instroom van EVC-kandidaten gelinkt aan potentieel frauduleuze, malafide en/of criminele partijen te minimaliseren, totdat structurele wijzigingen zijn doorgevoerd. Wegens de uitgesproken ambitie van partners in het samenwerkingsverband om EVC als arbeidsmarktinstrument te behouden, is de eerste aanbeveling gericht op het minimaliseren van potentieel malafide instroom terwijl het huidige EVC-stelsel operationeel blijft (aanbeveling a). Als het niet mogelijk blijkt deze aanbeveling op te volgen, dan wel onvoldoende vertrouwen bestaat in de effectiviteit van de maatregel, wordt tijdelijke noodmaatregel b aanbevolen. Deze noodmaatregel stopt tijdelijk het EVC-traject voor jeugd- en gezinsprofessionals, totdat structurele wijzigingen zijn doorgevoerd.

a. Continueer tijdelijk de inzet van SKJ als poortwachter

Uit dit onderzoek blijkt dat het ontbreken van effectief poortwachterschap aan het begin van een potentieel EVC-traject een belangrijke kwetsbaarheid is voor ondermijnende criminaliteit. SKJ vervult sinds maart 2025 een actieve rol als dergelijke poortwachter. Vanaf die periode adviseert SKJ een kandidaat vooraf over hoe hij/zij een EVC-traject zou moeten starten. Ook houdt het toezicht op het tijdelijk ingerichte praktijkprogramma voor werkzaamheden waarvoor SKJ-registratie verplicht is.³¹ Het advies is bindend voor werkzaamheden waar een SKJ-registratie verplicht is. Met de invulling van deze rol werpt SKJ een extra barrière op om de kans op frauduleuze trajecten te minimaliseren, waardoor het verdienmodel voor malafide partijen zo goed als wegvalt. Deze barrière is essentieel zolang structurele oplossingen nog niet zijn geïmplementeerd. Ten opzichte van andere partners heeft de invulling van deze rol door SKJ in de huidige situatie als voordeel dat de maatregel voortbouwt op bestaande processen en al operationeel is. Echter, uitvoering van deze stopmaatregel is arbeidsintensief

³¹ Zie bijlage 1 voor een nadere toelichting op deze maatregel.

en vraagt daarmee om extra tijdelijke financiering totdat structurele kwetsbaarheden in het stelsel zijn opgelost.

Het advies is daarom tweeledig:

- Aan SKJ: continueer de extra toets voorafgaand aan een potentieel EVC-traject en het toezicht op het tijdelijk ingerichte praktijkprogramma totdat structurele wijzigingen zijn doorgevoerd in het EVC-stelsel.
- Aan de partners in het samenwerkingsverband, en daarbinnen met name de brancheverenigingen: verzorg de financiering van de maatregel door SKJ gedurende minimaal een jaar of – als dit eerder gebeurt – totdat structurele wijzigingen zijn doorgevoerd ten behoeve van de weerbaarheid van het stelsel.
- Hiervoor is van belang dat SKJ de kosten van de uitvoering van de stopmaatregel van maart tot en met december 2025 in kaart brengt en deze, inclusief prognose van de kosten voor voortzetting in 2026, deelt met de branchevereniging.

b. (Alternatief voor a) Trek tijdelijk de standaard in voor jeugd- en gezinsprofessionals

Als de inzet van SKJ als poortwachter niet wordt voortgezet, is het advies om in plaats daarvan tijdelijk de EVC standaard voor jeugd- en gezinsprofessionals in te trekken, om misbruik door malafide partijen te voorkomen.

Het intrekken van deze standaard heeft direct effect: nieuwe EVC-trajecten voor jeugd- en gezinsprofessionals kunnen niet starten, waardoor het verdienmodel voor malafide aanbieders volledig wegvalt. Deze maatregel neemt de onderliggende oorzaken niet weg, maar minimaliseert de kans op fraude via deze EVC-trajecten zolang structurele oplossingen nog niet zijn geïmplementeerd.

Ten opzichte van andere maatregelen heeft deze aanpak als voordeel dat zij uitvoerbaar is binnen de huidige inrichting en geen extra toezichtcapaciteit vraagt. Het nadeel is evident: de toegankelijkheid van EVC-trajecten voor bonafide kandidaten wordt tijdelijk beperkt en vergroot het de arbeidsmarktkrapte binnen de (jeugd)zorg. Dit vraagt om duidelijke communicatie richting het veld en een helder perspectief op het

tijdpad van structurele wijzigingen en daarmee herinvoering van de standaard.

De volgende eerste stappen om tijdelijk de standaarden voor jeugdzorg in te trekken worden aanbevolen:

- Aan de partners in het samenwerkingsverband: breng gezamenlijk in kaart wat de juridische en operationele consequenties zijn van het tijdelijk intrekken van de standaard.
- Aan stelselpartners: stel een communicatieplan op richting aanbieders en professionals om duidelijkheid te geven over de tijdelijke situatie en het perspectief op herinvoering

5.2. Structurele wijzigingen

De geïnterviewde partners in het samenwerkingsverband hebben de ambitie gezamenlijk tot structurele verbeteringen te komen. Dit sluit aan bij een effectieve aanpak van ondermijning, waarbij maatregelen en acties van de sector zonder inmenging van de overheid de eerste barrière vormen tegen ondermijnende criminaliteit.

In lijn met deze aanpak en de ambitie van de partners ligt de nadruk bij structurele wijzigingen op het versterken van **maatschappelijke weerbaarheid** door:

- (1) assessoren onafhankelijk te positioneren,
- (2) de Examenkamer onafhankelijk te maken van kandidaten en EVC-aanbieders en
- (3) samen met opleidingsprofessionals en experts uit het veld de standaarden te herzien.

Tegelijkertijd is de sector tot op heden onvoldoende weerbaar gebleken, vergen aanbevelingen vanuit maatschappelijke weerbaarheid breed draagvlak en proactieve samenwerking én vinden veel partners dat de Rijksoverheid opnieuw een rol moet krijgen als stelseigenaar. Ook aanbevelingen vanuit **bestuurlijke weerbaarheid**, waar bestuursrechtelijke maatregelen worden ingezet, komen daarom in dit subhoofdstuk aan bod.

Deze aanbevelingen zijn:

- (4) het inrichten van stelseigenaarschap³² en
- (5) toepassing van de Wet Bibob op EVC-aanbieders.

Elk advies wordt hieronder nader toegelicht, waarbij achtereenvolgens kort wordt stilgestaan bij de reden voor het advies, wat het advies inhoudt en welke eerste stappen ervoor kunnen worden gezet.

1. Positioneer assessoren onafhankelijk

Het waarborgen van de onafhankelijkheid van assessoren is cruciaal voor de betrouwbaarheid en integriteit van het EVC-stelsel. In de huidige situatie mogen assessoren in dienst zijn van EVC-aanbieders, waardoor er een verhoogde kans bestaat op ongewenste beïnvloeding en het faciliteren van frauduleuze praktijken. Deze constructie maakt het voor malafide partijen mogelijk om een EVC-bureau op te richten en eigen (malafide) assessoren aan te stellen, of eigenstandig als assessor op te treden. Hierdoor kunnen frauduleuze dossiers relatief eenvoudig worden opgesteld en aangeboden voor EVC-certificering.

Door assessoren onder te brengen bij een onafhankelijke instantie, zoals de Examenkamer, wordt de objectiviteit van de beoordeling versterkt en het risico op belangenverstremgeling aanzienlijk verkleind. Bovendien voorkomt dit dat aanbieders invloed kunnen uitoefenen op de uitvoering van beoordelingen of op de steekproeven van beoordelende organisaties. Daarmee wordt ook het risico weggenomen dat malafide partijen valsheid in geschrifte plegen om controles te omzeilen.

De inrichting van het stelsel blijft verder intact: beoordelende organisaties behouden hun rol in het uitvoeren van steekproeven en kwaliteitscontroles, zoals eerder vastgelegd in de initiatiebrief van StvdA na afloop van het convenant.

Een bijkomend voordeel van deze wijziging is dat centralisatie niet alleen de onafhankelijkheid versterkt,

maar ook de kwaliteit van de poule van assessoren kan verbeteren. Doordat de selectie van en het toezicht op het functioneren van assessoren is belegd bij een onafhankelijke organisatie, wordt het risico kleiner dat niet-gekwalficeerde assessoren een rol hebben binnen het EVC-stelsel. Tegelijkertijd blijft dit een aandachtspunt: als de poule onvoldoende groot is of toezicht tekortschiet, kan de kwaliteit ook in deze inrichting onder druk komen te staan. Dit vraagt om borging en monitoring van randvoorwaarden voor een dergelijke inbedding, zoals een eenduidig functieprofiel, robuuste werving- en selectie met VOG-screening, kwaliteitsmonitoring en sturing op uniforme, gedegen beoordeling bij de Examenkamer te positioneren.

De volgende eerste stappen om assessoren onafhankelijk te positioneren worden aanbevolen:

- Aan de partners in het samenwerkingsverband: verken welke mogelijkheden er zijn om de kosten van beoordeling door assessoren financieel onafhankelijk te maken van EVC-kandidaten en EVC-aanbieders.
- Aan stelselpartners: breng gezamenlijk het draagvlak voor deze aanbeveling in kaart.

2. Maak de Examenkamer financieel onafhankelijk van EVC-kandidaten en EVC-aanbieders

Een belangrijke kwetsbaarheid in het EVC-stelsel is de financiële afhankelijkheid van de Examenkamer van de aanbieders waarop zij toezicht houdt. Dit vergroot het risico op belangenverstremgeling. Toezichhouders moeten onafhankelijk en waar nodig streng kunnen optreden tegen partijen die kwaliteitsnormen niet naleven. Als hun voortbestaan mede afhangt van inkomsten uit diezelfde partijen, ontstaat een ongewenste prikkel. Dat kan leiden tot terughoudendheid in handhaving, het tolereren van ondermaatse kwaliteit of zelfs het negeren van signalen van fraude.

Daarbij heeft de Examenkamer nu beperkte sanctiemogelijkheden en onvoldoende capaciteit.

³² Het inrichten van een stelseigenaar kan ook vanuit maatschappelijke weerbaarheid worden georganiseerd. De aanbeveling is echter om dit publiek bestuurlijk in te richten.

Financiële afhankelijkheid vergroot de kans dat malafide aanbieders niet tijdig worden aangepakt. Criminelen hebben het stelsel al misbruikt door EVC-bureaus op te richten en frauduleuze certificaten uit te geven. Een financieel afhankelijke toezichthouder kan minder hard optreden, waardoor misbruik langer doorgaat. Ook het vertrouwen van partners staat op het spel. Als toezichthouders niet onafhankelijk opereren, neemt dat vertrouwen verder af en schaadt dat het hele stelsel.

Het advies is het financieringsmodel van de Examenkamer te herinrichten om onafhankelijkheid te waarborgen. Door de afhankelijkheid te doorbreken ontstaat een robuuste governance-structuur met onafhankelijk toezicht. Dat maakt het stelsel minder aantrekkelijk voor criminelen, vergroot de slagkracht van handhaving en biedt een duurzame oplossing voor de kwetsbaarheden die eerder in het rapport zijn geïdentificeerd.

Bij het kiezen van een financieringsmodel zijn drie opties te onderscheiden: (a) bekostiging door de sector zelf (via brancheverenigingen), (b) bekostiging door de (rijks)overheid, of (c) een combinatie van beide. Vanuit de focus van dit rapport op de jeugdzorg en een verschillende aantrekkingskracht per sector op ondermijnende criminaliteit, is het advies deze financieringsmodellen sectorspecifiek toe te passen. Voor de jeugdzorg is het advies een combinatie van financiering vanuit publieke middelen en de branche.

Daarbij moeten enkele aandachtspunten worden meegenomen. Hoe wordt omgegaan met EVC-aanbieders die actief zijn in meerdere branches, zodat ongelijkheid in financiering wordt voorkomen? En blijven de kosten voor kandidaten ogenschijnlijk gelijk, waardoor aanbieders mogelijk een financieel voordeel behouden? Deze risico's vragen om nadere uitwerking en monitoring bij de implementatie van het gekozen model.

De volgende eerste stappen worden aanbevolen om de Examenkamer financieel onafhankelijk te maken van EVC-aanbieders:

- Aan de Examenkamer: breng de aard en omvang van de kosten in kaart die moeten worden gefinancierd om een onafhankelijke positie te waarborgen.

- Aan de partners in het samenwerkingsverband: bespreek in gezamenlijkheid met bij de jeugdzorg betrokken overheidsinstanties - waaronder in ieder geval het ministerie VWS, het ministerie van OCV en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten - deze aanbeveling en de mogelijkheden die elke partij ziet.

3. Herzie de standaarden i.s.m. opleidingsprofessionals en experts uit het werkveld

De standaarden binnen het EVC-stelsel vormen de basis voor de kwaliteit van certificering en daarmee voor de betrouwbaarheid van het stelsel. Momenteel worden deze standaarden opgesteld door brancheverenigingen en sociale partners. Hoewel deze partijen een belangrijke rol spelen, blijkt uit de analyse dat de huidige werkwijze kwetsbaarheden kent. Standaarden lijken onvoldoende op de praktijk aan te sluiten en worden beperkt getoetst op uitvoerbaarheid en effectiviteit. Dit vergroot het risico dat kwaliteitsnormen niet consequent worden toegepast en dat er ruimte ontstaat voor interpretatieverschillen of misbruik. Afspraken over samenwerking bestaan, maar naleving en controle op standaarden schieten tekort. Daardoor ontbreekt een breed gedragen toetsingskader. Ondermijnende partijen lijken misbruik gemaakt te hebben van deze kwetsbaarheid in het stelsel. Diverse partners benadrukken dat standaarden niet alleen door brancheverenigingen moeten worden opgesteld, maar in nauwe samenwerking met opleidingsprofessionals en experts uit het werkveld. Dit zorgt voor inhoudelijke kwaliteit en borgt dat standaarden aansluiten bij actuele beroepspraktijken.

Geadviseerd wordt de standaarden te herzien in een breder gremium en deze periodiek te toetsen op actualiteit, uitvoerbaarheid en effectiviteit. De herziening zou moeten plaatsvinden in samenspraak met brancheverenigingen, opleidingsprofessionals, en experts uit het werkveld. Deze samenspraak versterkt de inhoudelijke kwaliteit, vermindert ruimte voor interpretatieverschillen en beperkt aansluiting bij de beroepspraktijk en verkleint daarmee de kans op misbruik. Dit draagt bij aan een robuuster,

toekomstbestendig stelsel waarin kwaliteit en integriteit centraal staan.

Eerste aanbevolen stappen om dit advies te realiseren zijn:

- Aan standaard eigenaren: inventariseer welke onderdelen van de standaarden worden gehandhaafd en welke niet.
- Aan de Examenkamer: initieer een werkgroep met opleidingsprofessionals en werkveldexperts om samen met de standaard eigenaren de standaarden te herzien.

4. Richt stelseigenaarschap in

Eén van de meest urgente kwetsbaarheden is het ontbreken van centrale regie op het EVC-stelsel. Er is geen duidelijke eigenaar die verantwoordelijkheid neemt, afspraken coördineert en toeziet op naleving. Dit leidt tot versnipperde besluitvorming, rolonduidelijkheid en een reactieve aanpak van fraude. Meerdere partners zien dit als een fundamenteel knelpunt. Signalen van fraude zijn nu opgepakt via een gefragmenteerde reactie, waarbij partijen soms elkaars taken overnamen zonder overleg. Besluitvorming verloopt ongecoördineerd en sommige organisaties hebben taken naar zich toe getrokken om gaten te dichten, wat spanningen en vragen over legitimiteit veroorzaakt. Vrijwel alle geïnterviewden noemen het ontbreken van een stelseigenaar als een van de grootste problemen en pleiten voor een centrale regiehouder die afspraken bewaakt, knelpunten oplost en een eenduidige koers bepaalt. Zij verwijzen naar de periode waarin de Rijksoverheid eigenaar was van het stelsel als voorbeeld van stabiliteit en vertrouwen.

De keuze voor een stelseigenaar kan binnen de sector zelf (binnen de kaders van maatschappelijke weerbaarheid) of binnen het publiek bestuur (binnen de kaders van bestuurlijke weerbaarheid) worden ingericht. Gezien de kwetsbaarheid van de jeugdzorg en het feit dat de branche zelf eerder niet tot een duurzame ordening kwam, wordt geadviseerd te kiezen voor een publiek bestuurlijke eigenaar dan wel aansluiting te zoeken bij een model zoals het BIG-register, waar wettelijke kaders de kwaliteit en integriteit structureel borgen. Een publieke

stelseigenaar (bijvoorbeeld bij het ministerie van VWS, SZW of OCW) biedt duidelijke democratische legitimiteit, kan afspraken coördineren en handhaven, transparantie en informatie-uitwisseling borgen, de onafhankelijke financiering van toezichthouders regelen en als formeel aanspreekpunt voor alle partners fungeren.

Een ontwerp punt dat bij de inrichting van een stelseigenaar hoort is de reikwijdte van het eigenaarschap: wordt de stelseigenaar verantwoordelijk voor het gehele EVC-stelsel, of specifiek voor de (jeugd)zorg? Stelsel-brede regie voorkomt waterbede effecten en afwijkende regimes tussen sectoren; domein-specifieke regie kan sneller uitvoerbaar zijn waar de urgentie het hoogst is. Het advies is te kiezen voor één stelseigenaar voor de arbeidsmarktroute van EVC-certificering, specifiek voor sectoren die voornamelijk functioneren op basis van publiek geld. Juist in deze sectoren is het van belang dat er een heldere governance-structuur is, omdat publieke middelen extra eisen stellen aan verantwoordelijkheid, transparantie en verantwoording. Dit versterkt het vertrouwen, vergroot de slagkracht en vermindert de kwetsbaarheid voor ondermijnende criminaliteit. Ook verdient de mogelijke reactie vanuit ondermijnende criminaliteit op de inrichting van een stelseigenaar de aandacht: welke ingangen en/of plekken binnen de jeugdzorg krijgen als reactie mogelijk de aandacht van criminelen? Hoe kan een waterbede effect worden gemitigeerd?

De volgende eerste stappen wordt aanbevolen om de rol van stelseigenaar bij een ministerie te beleggen:

- Aan de IGJ: agendeer het vraagstuk bestuurlijk, breng partijen bijeen en agendeer proactief keuzes over regie en governance, zodat ministeries gestimuleerd worden verantwoordelijkheid te nemen en het stelsel de centrale regie krijgt die nu ontbreekt.
- Aan het ministerie van VWS, SZW en OCW: breng in kaart hoe stelseigenaarschap binnen de Rijksoverheid kan worden ingericht en wat hiervoor nodig is.

- Aan de partners in het samenwerkingsverband: breng met experts in de aanpak van ondermijning³³ in kaart welke scenario's denkbaar zijn als reactie vanuit de ondermijnende criminaliteit op deze wijziging in het stelsel.

5. Zorg voor toepassing van de Wet Bibob op EVC-aanbieders

Het toepassen van de Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob) voor EVC-aanbieders is een kansrijke maatregel vanuit bestuurlijke weerbaarheid om de integriteit van het stelsel te waarborgen. Door de Wet Bibob structureel toe te passen, wordt het stelsel aanzienlijk minder aantrekkelijk voor criminele actoren, omdat hiermee niet alleen de organisatie, maar ook de herkomst van middelen en bestuurders wordt onderzocht. Waar malafide individuen en organisaties nu nog relatief eenvoudig een EVC-bureau kunnen oprichten om frauduleuze certificaten uit te geven, zal een integriteitsbeoordeling vooraf deze route – en daarmee toegang via het stelsel tot kwetsbare jeugd en publieke middelen – blokkeren. Een interessant vergelijkingspunt is het BIG-register in de zorg. Dit register hanteert strikte toelatingscriteria en wettelijke kaders om de kwaliteit en integriteit van zorgprofessionals te waarborgen.

Toepassing van de Wet Bibob vergt een overheidsbeslissing.³⁴ Momenteel is geen beschikking (zoals een vergunning, erkenning of registratie) nodig om EVC-aanbieder te zijn. Het advies is daarom een beschikking in te richten voor EVC-aanbieders waarop de Wet Bibob van toepassing is en het toepassingsbereik van de Wet Bibob te verbreden naar EVC-aanbieders, om vervolgens een Bibob-toets te laten plaatsvinden als onderdeel van de procedure tot erkenning of registratie van EVC-aanbieders.³⁵ Het doel hiervan is te voorkomen dat malafide partijen toegang krijgen tot het stelsel. De maatregel heeft als zodanig geen directe invloed op partijen die al in het stelsel actief zijn. Het advies is echter, bij inrichting van

een Bibob-toets, deze toets eenmalig op alle bestaande EVC-aanbieders toe te passen om malafide bureaus te weren uit het EVC-stelsel.

De volgende eerste stappen worden aanbevolen om toepassing van de Wet Bibob te realiseren:

- Aan een ministerie, waarbij het ministerie van VWS het meest voor de hand lijkt te liggen: verkennen wat nodig is een dergelijke beschikking wettelijk vast te leggen voor EVC-aanbieders.
- Aan een ministerie, waarbij het ministerie van VWS het meest voor de hand lijkt te liggen: afstemming zoeken met Justis (ministerie van Justitie en Veiligheid) voor uitbreiding van het toepassingsbereik van de Wet Bibob.
- Aan een ministerie, waarbij het ministerie van VWS het meest voor de hand lijkt te liggen: verkenning van de benodigde randvoorwaarden om bij inrichting van de Wet Bibob voor EVC-aanbieders te functioneren als bevoegde overheidsinstantie die de Wet Bibob toepast.

³³ Hiervoor kan mogelijk expertise vanuit een Regionaal Informatie- en Expertisecentrum worden ingeschakeld.

³⁴ Justis, Ministerie van Justitie en Veiligheid (g.d.) [Toepassingsbereik Wet Bibob](#).

³⁵ De toepassing dient te gebeuren door een bevoegde overheidsinstantie, waarbij deze instantie de hulp kan inschakelen van een Regionaal Expertise- en Coördinatiecentrum (RIEC) gespecialiseerd in de aanpak van ondermijning.

Bijlage 1. Beleidswijzigingen SKJ sinds maart 2025

Sinds 1 maart 2025 heeft SKJ de toelatingsprocedure voor EVC-registratie aangepast.³⁶ Aanleiding was signalen van fraude binnen het stelsel. Om het register te versterken, neemt SKJ een actievere rol: van toetsers achteraf naar poortwachter en toezichthouder.

Wie nu een EVC-traject wil starten met het oog op SKJ-registratie, moet eerst langs SKJ zelf. Zonder een positief scholingsadvies mag het traject niet van start gaan. Dit advies is bedoeld als extra screening: een manier om het register zuiver te houden en fraudegevallen te weren.

Naast het EVC-traject is er nu een tweede vereiste: een praktijkprogramma dat is geaccrediteerd door SKJ. Dit programma moet worden gevolgd bij een werkgever of opdrachtgever en bevat:

- Werkervaring in de praktijk.
- Begeleiding door een SKJ-geregistreerde professional.
- Trainingen in professionele standaarden en methodisch werken.

Na afloop levert de kandidaat een leerverslag in, ondertekend door de werkgever. Dit programma moet binnen twaalf maanden na registratie zijn afgerond. Voor professionals die vóór 1 maart 2025 al gestart zijn met een EVC-traject, gelden overgangsregelingen. Toch moeten ook zij hun volledige portfolio en bewijs van praktijkprogramma aanleveren.

SKJ voert daarnaast steekproeven en herbeoordelingen uit om fraude op te sporen. Voorheen was SKJ vooral een registrerende instantie. De EVC-aanbieder en werkgever bepaalden of iemand geschikt was, en SKJ controleerde achteraf. Dat is nu anders.

SKJ neemt een actieve rol in het toelatingsproces:

- Selectie aan de poort: SKJ bepaalt vooraf of een traject gestart mag worden.
- Toezicht op praktijkleren: SKJ stelt eisen aan het praktijkprogramma en controleert de uitvoering.
- Overname van taken: Waar eerder de EVC-aanbieder en werkgever verantwoordelijk waren, ligt de regie nu bij SKJ.
- Strengere kwaliteitsborging: SKJ is niet langer alleen registerhouder, maar ook poortwachter en kwaliteitsbewaker.

Deze wijzigingen geven SKJ een centrale rol in het EVC-stelsel voor de jeugdzorg. Waar het stelsel oorspronkelijk uitging van een driedeling (normering, validering, toezicht), neemt SKJ nu taken over van aanbieders en werkgevers. Daarmee verandert het toelatingsproces van een privaat gestuurd model naar een publiek geregisseerd systeem. Echter is het goed om te benadrukken dat dit onderzoek zich richt op de periode waaruit de vermoedelijke fraude gevallen uitstammen. Dit betekent dat deze nieuwe taken van het SKJ niet worden meegenomen in onze analyse van het stelsel. Dit onderzoek richt zich op de periode waarin vermoedelijke fraude plaatsvond. De nieuwe taken van SKJ vallen daarom buiten onze analyse van het stelsel.

³⁶ [Werkwijze SKJ-registratieaanvragen op basis van EVC-traject vanaf 1 maart 2025 - SKJ](#)

Bijlage 2. Literatuurlijst

Stichting van de Arbeid. (2023). *Afspraken over het EVC-stelsel 2023*. <https://www.stvda.nl/-/media/stvda/downloads/publicaties/2023/afspraken-etc-stelsel-2023.pdf>

Jeugdprofessionals Nederland. (2024). *Praktijkprogramma SKJ*. <https://www.jeugdprofessionalsnederland.nl/wp-content/uploads/2024/01/Praktijkprogramma-SKJ.pdf>

SKJ. *Aanvragen praktijkprogramma*. <https://skjeugd.nl/gemeenten-werkgevers/aanvragen-praktijkprogramma/Werkwijze SKJ-registratieaanvragen op basis van EVC-traject vanaf 1 maart 2025 - SKJeugd>

SKJ. *Het EVC-traject*. <https://skjeugd.nl/gemeenten-werkgevers/het-etc-traject/>

Nationaal Kenniscentrum EVC. *Vakbekwaamheidsbewijs en competentiebewijs*. <https://www.nationaal-kenniscentrum-etc.nl/vakbekwaamheidsbewijs-en-competentiebewijs/>

Rijksoverheid. (2024). *EVC en misstanden bij opleiden voor de zorg*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/11/06/evc-en-misstanden-bij-opleiden-voor-de-zorg>

EVC Nederland. *Veelgestelde vragen*. <https://etc-nederland.nl/veelgestelde-vragen/>

Nationaal Kenniscentrum EVC. *Hoofdpagina*. <https://www.nationaal-kenniscentrum-etc.nl/>

Examenkamer. *Nationaal Kenniscentrum EVC*. <https://www.examenkamer.nl/nationaal-kenniscentrum-etc/>

EVC Nederland. *Wat is EVC*. <https://etc-nederland.nl/wat-is-etc/>

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid:

- <https://www.uitvoeringvanbeleidszw.nl/subsidies-en-regelingen/tijdelijke-subsidieregeling-etc-procedures>
- <https://wetten.overheid.nl/1.3:c:BWBR0048730&g=2024-01-01&z=2025-08-01>

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2023-27816.html>

- Nationaal Kenniscentrum EVC (NKC)/ Examenkamer:
 - <https://www.nationaal-kenniscentrum-etc.nl>
 - <https://www.examenkamer.nl/nationaal-kenniscentrum-etc/>
 - <https://www.ervaringscertificaat.nl>
- Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ):
 - <https://skjeugd.nl>
 - <https://etc-nederland.nl/skj-registratie/>
 - <https://evcacademie.nl/blog/skj-registratie-alles-wat-jij-moet-weten-voor-erkenning-in-de-jeugdzorg>
- *Erkende EVC-aanbieders*:
 - <https://www.nationaal-kenniscentrum-etc.nl/evc-aanbieders/>
 - <https://www.ervaringscertificaat.nl/evc/aanbieders>
 - <https://etc-nederland.nl/erkend-etc-aanbieder/>
- *Gecertificeerde assessoren*:
 - <https://cinop.nl/wat-is-een-assessor/>
 - <https://www.hva.nl/binaries/content/assets/faculteiten/foo/materiaal-professionaliseringsaanbod-assessoren/22-23-handleiding-assessoren-professionalisering-web.pdf>
 - <https://vigor.nl/wat-maakt-iemand-eeen-goede-assessor>
- *Beoordelende organisaties*:
 - <https://www.ervaringscertificaat.nl/evc/bo>
 - [Hobéon: Strategisch Advies voor Onderwijsinstellingen](#)
 - [EVC-aanbieder worden? Testudo is snel.](#)

Werken met TwynstraGudde betekent samen maatschappelijke transitie werkend krijgen. Met advies, management en opleidingen helpen we mensen en organisaties bij duurzame veranderingen. Denk aan energie en klimaat, wonen, veiligheid, landbouw, mobiliteit, zorg en onderwijs. Onze kracht ligt in daadkracht. In het creëren van oplossingen die werkbaar zijn én werkbaar blijven. Samen met onze opdrachtgevers - en alle belanghebbenden daaromheen - werken we aan een samenleving die schoon, veilig, gezond en weerbaar is. Zo maken we blijvend impact op morgen.